

PRESUDA SUDA

10. srpnja 1980.(*)

„Morsko ribarstvo – Mjere očuvanja”

U predmetu 32/79,

Komisija Europskih zajednica, koju zastupaju Donald W. Allen i John Temple Lang, pravni savjetnici, u svojstvu agenata, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg u uredu Marija Cervina, pravnog savjetnika, zgrada Jean Monnet, Kirchberg,

tužitelj,

koju podupiru

Kraljevina Danska, koju zastupa Per Lachmann, voditelj tajništva Odjela za zajedničko tržište u Ministarstvu vanjskih poslova, u svojstvu agenta, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg u sjedištu veleposlanstva Danske,

Francuska Republika, koju u svrhu pisanog postupka zastupaju Guy Ladreit de Lacharrière, direktor, i u svrhu usmenog postupka Philippe Moreau Defarges, savjetnik u Upravi za pravne poslove u Ministarstvu vanjskih poslova, u svojstvu agenata, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg u sjedištu veleposlanstva Francuske,

Irska, koju u svrhu pisanog postupka zastupaju Louis J. Dockery, *Chief State Solicitor*, u svojstvu agenta, i u svrhu usmenog postupka D. N. C. Budd, *barrister* u odvjetničkoj komori u Dublinu, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg u sjedištu veleposlanstva Irske,

Kraljevina Nizozemska, koju zastupa J. Bos, pomoćnik pravnog savjetnika u Ministarstvu vanjskih poslova, u svojstvu agenta, uz asistenciju C. J. Heringe, pravnog savjetnika u Ministarstvu poljoprivrede i ribarstva, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg u sjedištu veleposlanstva Nizozemske,

intervenijenti,

protiv

Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, koju u svrhu pisanog postupka zastupaju R. D. Munrow, *Assistant Treasury Solicitor*, u svojstvu agenta, uz asistenciju T. H. Bingham, *QC*, Gray's Inn i P. G. Langdon-Davies, of the Inner-Temple, *barrister*, te u svrhu usmenog postupka *Lord Advocate*, Lord Mackay of

Clashfern, QC, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg u sjedištu veleposlanstva Ujedinjene Kraljevine,

tuženika,

povodom tužbe radi utvrđenja da je primjenom jednostranih mjera morskog ribarstva u određenim ribolovnim zonama uz svoju obalu Ujedinjena Kraljevina povrijedila obveze iz Ugovora,

SUD,

u sastavu: H. Kutscher, predsjednik, A. O'Keefe i A. Touffait, predsjednici vijeća, J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, Lord Mackenzie Stuart, G. Bosco, T. Koopmans i O. Due, suci,

nezavisni odvjetnik: G. Reischl,

tajnik: A. Van Houtte,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Tužbom od 27. veljače 1979. Komisija je na temelju članka 169. Ugovora o EEZ-u pokrenula postupak u kojem traži da se utvrdi da je Ujedinjena Kraljevina povrijedila obveze iz Ugovora o EEZ-u primjenom jednostranih mjera morskog ribarstva u pogledu:
 - ribolova haringe u ribolovnoj zoni Mourne koja se nalazi uz istočnu obalu Irske i Sjeverne Irske,
 - ribolova haringe u vodama otoka Man i Irskog mora,
 - ribolova norveške ugotice u zoni koja je poznata kao „područje norveške ugotice” i koja se nalazi sjeveroistočno od obale Škotske.

Okolnosti sporova

- 2 Valja podsjetiti da su 1977. predmetne tri ribolovne zone bile uređene odredbama uredaba Vijeća, navedenima u nastavku u pogledu svakog od triju elemenata spora. Komisija je Vijeću propisno podnijela prijedloge za produljenje razdoblja valjanosti tih mjera na 1978. uz određene izmjene. Međutim, zbog kontinuiranog razilaženja u

mišljenjima unutar Vijeća, donošenje mjera očuvanja Zajednice za 1978. pokazalo se nemogućim. Na sastanku 30. i 31. siječnja 1978. postalo je jasno da pokušaji postizanja rješenja unutar Vijeća naposljetku nisu uspjeli.

3 S obzirom na tu situaciju, Vijeće je 31. siječnja 1978. izdalo sljedeću izjavu:

„Vijeće na ovom sastanku nije postiglo dogovor o definiciji nove zajedničke ribarstvene politike, ali se dogovorilo da će poslije nastaviti s ispitivanjem tih pitanja. Do uvođenja zajedničkog sustava očuvanja ribolovnih resursa i upravljanja njima sve se delegacije obvezuju primjenjivati nacionalne mjere samo ako je to nužno potrebno, zatražiti odobrenje Komisije za njih i osigurati da su one nediskriminirajuće i u skladu s Ugovorom.” [neslužbeni prijevod]

4 Dopisom od 2. veljače 1978. Vlada Ujedinjene Kraljevine obavijestila je Komisiju da, s obzirom na ishod sastanka Vijeća od 30. i 31. siječnja 1978., namjerava na nacionalnoj osnovi zadržati mjere očuvanja koje su bile na snazi 31. siječnja 1978. za vode unutar ribolovnih granica Ujedinjene Kraljevine. Vlada Ujedinjene Kraljevine poslala je 13. veljače 1978. na zahtjev Komisije popis tih mjera. Na tom popisu navedene su dvije mjere koje se odnose na Irsko more i vode otoka Man i jednu mjeru koja se odnosi na područje norveške ugotice; popis ne sadržava mjere za ribolovnu zonu Mourne.

5 U srpnju 1978. Vlada Ujedinjene Kraljevine obavijestila je Komisiju da namjerava izmijeniti mjeru koja se odnosi na područje norveške ugotice; u kolovozu je zatražila odobrenje Komisije za izmjenu sustava koji se primjenjuje na Irsko more; naposljetku, u rujnu je obavijestila Komisiju o nacrtu mjera očuvanja za ribolovnu zonu Mourne. Mjere koje je najavila britanska vlada stvarno su stupile na snagu u rujnu 1978. Pojedivosti tih odredaba navedene su u nastavku za svaku od predmetnih zona.

6 Dopisom od 27. listopada 1978. Komisija je obavijestila Vladu Ujedinjene Kraljevine da smatra da se mjere donesene za tri zone protivu pravu Zajednice u različitim aspektima. Nakon što je zaprimila očitovanja Ujedinjene Kraljevine, Komisija je 17. siječnja 1979. dostavila obrazloženo mišljenje predviđeno člankom 169. Ugovora.

7 Prigovori koje je iznijela Komisija mogu se sažeti kako slijedi:

(a) kad je riječ o ribolovnoj zoni Mourne, Komisija iznosi prigovor da je Ujedinjena Kraljevina tijekom najvećeg dijela 1978. ostavila nezaštićenim stok haringe kojemu prijeto izumiranje, nije ispunila svoje obveze savjetovanja utvrđene pravom Zajednice u pogledu mjera zaštite donesenih sa zakašnjenjem u rujnu 1978. i povezala te mjere s izuzećem za obalni ribolov u zoni Irskog mora koja se izravno protivila potrebama očuvanja te se, osim toga, dodjeljivala pod uvjetima kojima su se diskriminirali ribari drugih država članica;

(b) kad je riječ o morskom ribolovu u vodama otoka Mana i Irskog mora, Komisija iznosi prigovor da je Ujedinjena Kraljevina 1977. i 1978. jednostrano primjenjivala sustav povlastica za ribolov u pogledu kojeg nije provedeno odgovarajuće savjetovanje

te su detaljna pravila o njegovoj primjeni bila takva da su iz predmetne ribolovne zone bili isključeni ribari drugih država članica, a osobito irski ribari koji su tradicionalno lovili ribu u tim vodama;

(c) kad je riječ o području norveške ugotice, Komisija iznosi prigovor da je Ujedinjena Kraljevina jednostrano proširila istočne granice tog područja za dva stupnja zemljopisne dužine, pri čemu nije opravdala tu mjeru kao neophodnu i hitnu mjeru očuvanja, čime je nanijela znatnu štetu tradicionalnom industrijskom ribarstvu danske ribarske flote u toj zoni.

Primjenjivo pravo i podjela nadležnosti

- 8 Sud je već imao priliku detaljno navesti elemente prava Zajednice koji se primjenjuju u tom području u svojim presudama od 14. srpnja 1976. (spojeni predmeti 3, 4 i 6/76, Kramer, Zb., str. 1279.) i 16. veljače 1978. (predmet 61/77, Komisija/Irska, Zb., str. 417.). U trenutku nastanka činjenica koje su dovele do ovog spora elementi pravne situacije bili su u biti isti.
- 9 Dovoljno je u tom pogledu podsjetiti da se zajednička ribarstvena politika temelji na članku 3. točki (d) i članku 38. Ugovora o EEZ-u. U članku 102. Akta o pristupanju priznato je da zaštita ribolovnih područja i očuvanje bioloških resursa mora čine dio te politike time što je Vijeće ovlašteno da u određenom roku i na prijedlog Komisije donese odgovarajuće mjere u tu svrhu. Ključne smjernice za to utvrđene su u Uredbi Vijeća (EEZ) br. 101/76 od 19. siječnja 1976. o utvrđivanju zajedničke strukturne politike za ribarsku industriju (SL L 20, str. 19.), čiji su članci 2., 3. i 4. osobito važni za ovaj spor.
- 10 Sud je, osim toga, u gore navedenim presudama naveo da je Zajednica nadležna za donošenje mjera očuvanja i da se, u mjeri u kojoj je Zajednica do sada izvršavala tu nadležnost, odredbe koje je donijela isključuju sve suprotne odredbe država članica; suprotno tomu, sve do isteka prijelaznog razdoblja utvrđenog u članku 102. Akta o pristupanju i dok Zajednica još nije potpuno primijenila svoju nadležnost u tom području, države članice imaju pravo unutar svojeg nacionalnog okvira donijeti odgovarajuće mjere očuvanja, ne dovodeći, međutim, pritom u pitanje obvezu suradnje koja proizlazi iz Ugovora, a osobito iz njegova članka 5.
- 11 S obzirom na poteškoće zbog kojih je bila onemogućena provedba zajedničke politike očuvanja ribolovnih resursa u propisanom roku, Vijeće je na prijedlog Komisije 3. studenoga 1976. donijelo rezoluciju pod nazivom „Prilog VI. Haškoj rezoluciji”, kojom je predviđeno da ako mjere Zajednice nisu stupile na snagu u propisanom roku, „države članice mogu kao privremenu mjeru i u nediskriminirajućem obliku donijeti odgovarajuće mjere za osiguravanje zaštite resursa koji se nalaze u ribolovnim zonama uz njihove obale.” [neslužbeni prijevod] U rezoluciji je dodano da će „prije donošenja takvih mjera predmetne države članice zatražiti odobrenje Komisije, s kojom se potrebno savjetovati u svim fazama postupaka.” [neslužbeni prijevod] Nije sporno da je ta rezolucija obvezujuća za države članice. S obzirom na to da pregovori provedeni

početkom 1978. nisu bili uspješni, Vijeće je još jednom potvrdilo odredbe Haške rezolucije gore navedenom rezolucijom od 31. siječnja 1978.

- 12 Iako shodno tomu pravo država članica da donesu mjere očuvanja nije osporeno u pogledu predmetnog razdoblja, među strankama se pojavilo načelno razilaženje u mišljenjima o naravi i opsegu te ovlasti. Prema mišljenju Ujedinjene Kraljevine države članice imaju izvornu nadležnost za uređenje ribolova u vodama koje su u njihovoj nadležnosti u mjeri koja se u svakom trenutku utvrđuje u skladu s pravilima međunarodnog prava. Priznaje da ta nadležnost naravno može biti ograničena međunarodnim obvezama. Kad je riječ o državama članicama EEZ-a, ona je zapravo bila ograničena odredbama Uredbe br. 101/76, Prilogom VI. Haškoj rezoluciji i Deklaracijom od 31. siječnja 1978. Osobito su člankom 2. stavkom 2. i člankom 3. Uredbe br. 101/76 državama članicama određene obveze u pogledu izvršavanja njihovih ovlasti u tom području. Člankom 4. iste uredbe Vijeću je dodijeljena nadležnost za donošenje mjera očuvanja. Međutim, ta nadležnost Vijeća za učinak ima ograničavanje ovlasti država članica samo ako je Vijeće donošenjem mjera očuvanja primijenilo svoju nadležnost.
- 13 Suprotno tom stajalištu Komisija tvrdi da je u pogledu predmetnih triju ribolovnih zona Vijeće izvršilo svoje ovlasti donošenjem propisa Zajednice te da je sama Komisija na vlastitu inicijativu podnijela Vijeću prijedloge za utvrđivanje sustava ribolova primjenjivog 1978. Francuska vlada nadalje razvija to stajalište i navodi da ako u prijelaznom razdoblju utvrđenom u članku 102. Akta o pristupanju države članice Zajednice i zadrže određenu nadležnost za uređenje ribarstva, ta je nadležnost podredna i privremena. Jednostrane britanske mjere koje čine predmet spora bile su poduzete u sektorima u kojima su propisi Zajednice bili doneseni i u kojima je Vijeće razmatralo prijedloge Komisije za donošenje novih mjera koji su mu bili dostavljeni. Potvrda prisutnosti Zajednice u tom sektoru stoga je bila vrlo jasna i istek propisa Zajednice ne može za učinak imati uklanjanje sektora koji je obuhvaćen tim propisima iz nadležnosti Zajednice te stoga ne dovodi do prestanka te nadležnosti.
- 14 Sud u tom pogledu podsjeća, kako je već naveo u gore navedenim presudama, da je na temelju obveza koje proizlaze iz Ugovora o EEZ-u i Akta o pristupanju Zajednica nadležna za uvođenje mjera očuvanja ribarstva u vodama koje su u nadležnosti država članica. Svrha je članka 102. Akta o pristupanju, koji se temelji na priznavanju gore opisane pravne situacije, da se nakon znatnog povećanja u pomorskom sektoru kao posljedica proširenja Zajednice otvori novo prijelazno razdoblje u kojem se od Vijeća zahtijevalo uvođenje potrebnih mjera očuvanja.
- 15 Međutim, valja naglasiti da je Vijeće već 1977. izvršilo svoje ovlasti u pogledu svih pomorskih zona na koje tužba utječe. Činjenica da Vijeće nije moglo donijeti odluku o produljenju valjanosti tih mjera na 1978. nije za učinak imala lišiti Zajednicu nadležnosti u tom pogledu i time državama članicama ponovno dati diskrecijsku ovlast u predmetnom području. U takvoj situaciji bilo je na državama članicama da za pomorske zone koje su u njihovoj nadležnosti donesu potrebne mjere očuvanja u

zajedničkom interesu i u skladu s materijalnim i postupovnim pravilima proizišlima iz prava Zajednice, čije su bitne stavke navedene gore.

- 16 Tri elementa tužbe koju je podnijela Komisija valja ispitati s obzirom na ta razmatranja.

Ribolovna zona Mourne

- 17 Ribolovna zona Mourne smještena je u zoni od 12 milja od istočne obale Irske i Sjeverne Irske. Podijeljena je na ribolovnu zonu Ujedinjene Kraljevine i irsku ribolovnu zonu te je tradicionalno zajedničko ribolovno područje kojemu pristup imaju ribari obiju država članica. Nije sporno da su stokovi haringe u toj zoni u izravnoj opasnosti od izumiranja. Tu je situaciju potvrdilo Međunarodno vijeće za istraživanje mora i priznale su je sve stranke.
- 18 Stoga je člankom 3. Uredbe br. 1672/77 od 25. srpnja 1977. o utvrđivanju privremenih mjera očuvanja određenih stokova haringa i upravljanja njima (SL L 186, str. 27.) Vijeće zabranilo usmjereni ribolov haringe u toj zoni. Ta je zabrana Uredbom br. 2899/77 od 21. prosinca 1977. (SL L 338, str. 5.) produljena do 31. siječnja 1978. U prijedlozima koje je podnijela Vijeću za 1978. Komisija je predložila produljenje te zabrane na cijelu 1978. Utvrđeno je da je odmah nakon neuspjeha pregovora unutar Vijeća Irska, uz odobrenje Komisije, donijela odredbe kojima se zabranjuje sav ribolov haringe u dijelu ribolovne zone Mourne pod njezinom nadležnošću; ta je zabrana počela proizvoditi učinke 6. veljače 1978.
- 19 Ujedinjena Kraljevina sa svoje strane nije do rujna 1978. donijela mjere za dio ribolovne zone Mourne pod njezinom nadležnošću. Britanska vlada uputila je 18. rujna 1978. Komisiji na temelju Priloga VI. Haškoj rezoluciji obavijest kako bi dobila odobrenje Komisije za trenutačno zatvaranje dijela ribolovne zone Mourne koji se nalazi uz obalu Sjeverne Irske tijekom preostalog dijela 1978. Obavijesti je bio priložen nacrt odluke.
- 20 Iz tog nacrta proizlazi da je mjera trebala početi proizvoditi učinke u ponoć 19. rujna, ali je zabrana ribolova uključivala izuzeće za brodove s registriranom duljinom manjom od 35 stopa koje se primjenjivalo unutar pola milje od obale okruga Down u Sjevernoj Irskoj za ulov od 400 tona haringe u razdoblju od 20. rujna do datuma iskorištavanja kvote od 400 tona ili najkasnije 27. listopada 1978. Valja napomenuti da nije bilo moguće razjasniti je li ta kvota trebala biti ulovljena u navedenom razdoblju, kako se čini da proizlazi iz obavijesti britanske vlade, ili je riječ bila o ukupnoj kvoti za cijelu ribolovnu sezonu, kako je Ujedinjena Kraljevina objasnila na raspravi.
- 21 Komisija nije odobrila mjeru koju je priopćila Ujedinjena Kraljevina. Ta je mjera stupila na snagu na temelju Herring (Restriction of Fishing) Regulations (Northern Ireland) 1978, S. R. 1978 Nr. 277 (Uredba br. 277 iz 1978. o ograničenju ribolova haringe u Sjevernoj Irskoj), u skladu s tekstom koji je dostavljen Komisiji. Izuzeće koje je bilo predviđeno tim propisom opozvano je na temelju Herring (Restriction of Fishing) (Amendment) Regulations (Northern Ireland) 1978, S. R. 1978 Nr. 286 (Uredba br. 286 iz 1978. o izmjeni ograničenja ribolova haringe u Sjevernoj Irskoj), koji je stupio na

snagu 26. rujna 1978. Iz objašnjenja Vlade Ujedinjene Kraljevine proizlazi da je na taj dan bila iskorištena izlovna kvota od 400 tona.

- 22 Prigovori Komisije, kako su navedeni u obrazloženom mišljenju i tužbi, u biti se odnose na postupak koji je Ujedinjena Kraljevina primijenila za uvođenje gore opisane mjere i na njezin sadržaj. Komisija smatra da se na temelju toga što je 18. rujna poslala obavijest o mjeri koja je trebala stupiti na snagu sljedećeg dana ne može smatrati da je Vlada Ujedinjene Kraljevine ozbiljno zatražila odobrenje Komisije u skladu s Prilogom VI. Haškoj rezoluciji. Tvrdi da je takvo ponašanje tim više neprihvatljivo ako se zna da je 7. srpnja 1978. ministar ribarstva dao izjavu House of Commons iz koje proizlazi da je u tom trenutku mjera priopćena 18. rujna 1978. već bila u pripremi. Kad je riječ o pojedinostima donesene mjere, Komisija smatra da se izuzeće za određenu regiju obale Sjeverne Irske, čak i ako je ograničeno na ukupni ulov od 400 tona, izravno protivi nužnosti očuvanja te da je, osim toga, upućivanje u Uredbi br. 277 iz 1978. o ograničenju ribolova haringe u Sjevernoj Irskoj na maksimalnu duljinu ribarskih brodova bilo očito diskriminirajuće jer je to izuzeće bilo namjerno tako definirano da od njega korist ostvaruju isključivo mali brodovi karakteristični za obalni ribolov.
- 23 Kad je riječ o razdoblju između isteka mjere očuvanja Zajednice 31. siječnja 1978. i donošenja mjere Ujedinjene Kraljevine u rujnu 1978., Komisija navodi da je u skladu s nalazima Međunarodnog vijeća za istraživanje mora od stoka koji je na početku 1978. procijenjen na 6 900 tona haringe ulovljeno ukupno 2 350 tona, drugim riječima više od jedne trećina stoka, uz dodatni ulov od 400 tona koji je dopustila Vlada Ujedinjene Kraljevine. S obzirom na te izjave Sud je od Komisije zatražio da navede točan datum na koji je 1978. trebala biti uvedena zabrana ribolova u toj zoni. U odgovoru na to pitanje Komisija je izjavila da je ribolov u toj zoni trebao biti zabranjen što prije nakon isteka uredbe Zajednice i razilaženja u mišljenjima unutar Vijeća koje je postalo očito 31. siječnja 1978. Činjenica da je druga predmetna država članica mogla donijeti takvu mjeru već 6. veljače uz odobrenje Komisije pokazuje da je Ujedinjena Kraljevina mogla jednako postupiti u veljači. Shodno tomu, Komisija smatra da je Ujedinjena Kraljevina u skladu s pravom Zajednice imala pravnu obvezu zabraniti sav usmjereni ribolov haringe u ribolovnoj zoni Mourne najkasnije 6. veljače 1978.
- 24 Vlada Ujedinjene Kraljevine ne osporava stvarno postojanje ulova u ribolovnoj zoni Mourne tijekom 1978., ali tvrdi da se brojke koje je navela Komisija odnose na cjelokupni ribolov tako da je samo dio navedene tonaže bio ulovljen u dijelu uz obalu Ujedinjene Kraljevine, dok je preostali dio bio ulovljen uz obalu Irske i u sjevernom dijelu Irskog mora. Kad je riječ o mjeri uvedenoj u rujnu 1978., Ujedinjena Kraljevina objašnjava da je bilo potrebno hitno djelovanje jer su u to vrijeme britanska tijela utvrdila da su kočarice ušle u predmetnu ribolovnu zonu. Kad je riječ o izuzeću za kvotu od 400 tona za ribarske brodove s registriranom duljinom manjom od 35 stopa, britanska vlada tvrdi da je to bila samo privremena mjera čija je svrha bila zaštititi interese malih obalnih ribara na koje utječu posljedice potpune zabrane ribolova. Tvrdi da su privremene mjere te vrste sadržane i u samim uredbama Zajednice.

- 25 Sud smatra da postoji skup podudarajućih indicija da je Ujedinjena Kraljevina bila obvezna donijeti mjere očuvanja u predmetnoj zoni. S obzirom na činjenično stanje nije sporno da je prema dostupnim znanstvenim mišljenjima, koje priznaju sve stranke, bila potrebna potpuna zabrana ribolova radi očuvanja stoka ribolovne zone Mourne. Sa stajališta prava obveza država članica koje imaju nadležnost u toj ribolovnoj zoni može se izvesti iz gore navedenih pravnih akata kada se tumače zajedno. Tako se članak 102. Akta o pristupanju i Uredba Vijeća (EEZ) br. 101/76, osobito njezin članak 4., jednako kao i Prilog VI. Haškoj rezoluciji i Deklaracija Vijeća od 31. siječnja 1978., temelje na dvjema pretpostavkama da se moraju donijeti mjere za morske vode za koje je odgovorna Zajednica kako bi se ispunile utvrđene potrebe očuvanja i da, ako se te mjere ne mogu pravodobno uvesti na razini Zajednice, države članice ne samo da imaju pravo, već i obvezu postupati u interesu Zajednice. Iako se u objema gore navedenim rezolucijama Vijeća ističe zahtjev da nacionalne mjere očuvanja ne bi trebale prelaziti ono što je nužno potrebno, one istodobno podrazumijevaju, uzimajući u obzir propise koji su na snazi do 31. siječnja 1978., ciljeve tih propisa i opće obveze utvrđene u članku 5. Ugovora, prepoznavanje nužnosti i zakonitosti mjera očuvanja koje su opravdane s biološkog stajališta i oblikovane tako da ne samo da su korisne za predmetne države članice, već i za zajedničke interese Zajednice.
- 26 Budući da Komisija nije dostavila nikakve formalne zaključke u pogledu pitanja od kojeg je datuma 1978. zatvaranje predmetne ribolovne zone trebalo početi proizvoditi učinke, Sud će svoje ispitivanje ograničiti na spojivost mjere koju je Ujedinjena Kraljevina uvela 20. rujna 1978. sa zahtjevima prava Zajednice. Načelu na kojemu se ta mjera temelji ne može se prigovoriti jer se njime, iako sa zakašnjenjem, priznaje obveza Ujedinjene Kraljevine da u tu ribolovnu zonu uvede mjeru očuvanja koja odgovara ozbiljnosti opasnosti od izumiranja predmetnih ribljih stokova.
- 27 Suprotno tomu, činjenicom da je obalnim ribarima iz Sjeverne Irske bilo dopušteno iz tog stoka uzeti dodatni ulov od 400 tona, bez obzira na to u kojem razdoblju, ugrožava se potreba očuvanja čije su postojanje i ozbiljnost neupitni. Budući da je mjera zabrane ribolova koja je donesena u rujnu 1978. već bila zakašnjela s obzirom na utvrđenu situaciju, ta se dodatna povlastica ne može opravdati kao „privremena mjera”. Kako je Komisija s pravom navela u obrazloženom mišljenju, privremene mjere u korist predmetnih ribara kao i drugih ribara Zajednice bile bi se mogle donijeti da je Ujedinjena Kraljevina pravodobno otvorila to pitanje u okviru postupka Zajednice i u skladu s gore navedenim načelima. U ovom je slučaju jasno da su svrha i učinak rezerviranja te povlastice za ribarske brodove s registriranom duljinom manjom od 35 stopa bili da se mjera koja je sama po sebi bila nespojiva s priznatim potrebama očuvanja rezervira za obalni ribolov predmetne države članice. Sud u tom pogledu upućuje na razmatranja navedena u točkama od 69. do 80. gore navedene presude od 16. veljače 1978. (Komisija/Irska), koja se odnose na sličnu mjeru.
- 28 Naposljetku valja napomenuti da postupak koji je u ovom slučaju upotrijebila Ujedinjena Kraljevina nije bio u skladu sa zahtjevima utvrđenima u Prilogu VI. Haškoj rezoluciji. Ne može se smatrati da je činjenica da je nacrt mjere, čije su pojedinosti jasno prouzročile probleme sa stajališta prava Zajednice, dostavljen Komisiji jedan dan

unaprijed, nakon dugog razdoblja u kojem Ujedinjena Kraljevina nije djelovala, u skladu s obvezama utvrđenima u Prilogu VI. Haškoj rezoluciji, kojim se zahtijeva savjetovanje s Komisijom u svim fazama izrade predloženih mjera kako bi joj se osiguralo dovoljno vremena za ispitivanje tih mjera i pravodobno davanje mišljenja o njima. U tim okolnostima postupanje britanske vlade dovelo je do *fait accompli* i stoga se ne može smatrati da je u skladu sa zahtjevima prava Zajednice.

- 29 Na temelju svih navedenih razloga valja utvrditi da je Ujedinjena Kraljevina povrijedila svoje obveze iz Ugovora zbog primijenjenog postupka i zbog izuzeća povezanog sa zabranom koja je uvedena 20. rujna 1978.

Ribolovna zona otoka Man i Irskog mora

- 30 Predmetna ribolovna zona, koja odgovara zoni VII. a, koju je utvrdilo Međunarodno vijeće za istraživanje mora i čije točne granice nisu važne za rješavanje spora, nalazi se u Irskom moru na sredini između Velike Britanije i Irske; ribolovnu zonu otoka Man, koja podliježe posebnim pravilima, čini pojas od 12 milja oko tog otoka u Irskom moru.
- 31 Uredbom br. 1779/77 od 2. kolovoza 1977. o utvrđivanju privremenih mjera očuvanja ribolova haringe u Irskom moru i upravljanja njime (SL L 196, str. 4.) Vijeće je za 1977. utvrdilo određene mjere očuvanja stokova haringe i upravljanja njima u predmetnoj zoni. Te su mjere uključivale sezonsku zabranu ribolova od 1. listopada do 19. studenoga 1977. u vodama otoka Man i u vodama između otoka Man i zapadne obale Ujedinjene Kraljevine (članak 1.), određivanje ukupne ribolovne kvote od 13 200 tona za cijelo Irsko more, koja je bila podijeljena na Francusku, Irsku, Nizozemsku i Ujedinjenu Kraljevinu (članak 2.), i odredbu o usputnom ulovu haringe (članak 3.). Države članice bile su obvezne u skladu s člankom 4. poduzeti „u mjeri u kojoj je to moguće, sve potrebne mjere za osiguravanje usklađenosti s odredbama ove Uredbe.” [neslužbeni prijevod] U uvodnim izjavama te uredbe podsjeća se na posebne uvjete pod kojima se Ugovor primjenjuje na otok Man u skladu s člankom 227. stavkom 5. točkom (c) Ugovora i Protokolom br. 3 Akta o pristupanju.
- 32 Ujedinjena Kraljevina donijela je 8. kolovoza 1977. dvije odluke, Herring (Irish Sea) Licensing Order 1977, S. I. 1977 Nr. 1388 (Odluka br. 1388 iz 1977. o povlasticama za ribolov haringe u Irskom moru), i Herring (Isle of Man) Licensing Order 1977, S. I. 1977 Nr. 1389 (Odluka br. 1389 iz 1977. o povlasticama za ribolov haringe na otoku Man). Može se smatrati da se tim dvjema odlukama provodi Uredba br. 1779/77 u Ujedinjenoj Kraljevini. Valja napomenuti da su dvije spomenute odluke navedene na popisu mjera koje su bile na snazi 31. siječnja 1978. i zadržane tijekom 1978. te o kojima je Komisija bila obaviještena nakon neuspjelih pregovora Vijeća 30. i 31. siječnja 1978., kako je gore navedeno.
- 33 Svrha je dviju odluka zabraniti ribolov haringe u predmetnim pomorskim zonama, osim za ribare s povlasticom za Irsko more koju je izdala Vlada Ujedinjene Kraljevine i povlasticom za vode otoka Man koju je izdao Board of Agriculture and Fisheries tog otoka. Dvije odluke ne sadržavaju nikakve druge naznake o uvjetima izdavanja tih

- povlastica, pravima koja se njima dodjeljuju i obvezama povezanim s njihovim izdavanjem. Stoga je njima dana potpuna diskrecijska ovlast nadležnim tijelima u pogledu izdavanja povlastica i njihova opsega. Iz primjeraka zahtjevâ za povlasticu i povlastica izdanih na temelju gore navedenih odluka koje je dostavila Komisija i čija vjerodostojnost nije sporna proizlazi da su te povlastice sadržavale ograničenja u pogledu razdoblja ribolovnih sezona te je u njima bio naveden određeni broj luka u kojima se trebao istovariti ulov. Osim toga, te povlastice podlijegale su i svim drugim uvjetima koje je nadležno tijelo moglo priopćiti usmeno ili pismeno.
- 34 Primjena tog sustava povlastica bila je, prema informacijama koje su dostavile Komisija i Irska, predmet pregovora između irskih tijela, s jedne strane, te tijela Ujedinjene Kraljevine i otoka Man, s druge strane. Ti pregovori, koji su najvećim dijelom bili usmeni, nisu doveli do zadovoljavajućeg dogovora za irska tijela. Kao posljedica, a čini se da ta činjenica nije osporena, 1977. i 1978. irskim ribarima nisu bile izdane povlastice.
- 35 U svojim prijedlozima za 1978. Komisija je za tu zonu predvidjela nešto manji ukupni ulov u odnosu na onaj koji je bio dopušten 1977. te je istodobno predložila blago povećanje francuskih, irskih i nizozemskih kvota koje bi se nadoknadilo odgovarajućim smanjenjem kvote Ujedinjene Kraljevine.
- 36 Iz spisa proizlazi da Ujedinjena Kraljevina 1977. Komisiji nije dostavila nikakve informacije o mjerama donesenima za provedbu propisa Zajednice koji su tada bili na snazi. U prvoj polovici 1978. provedena je rasprava između Komisije i britanske vlade, osobito o mogućem smanjenju ukupne izlovne kvote u odnosu na prijedloge koje je Komisija podnijela na temelju preporuke Međunarodnog vijeća za istraživanje mora. Vlada Ujedinjene Kraljevine podnijela je 17. kolovoza 1978. Komisiji, u skladu s Prilogom VI. Haškoj rezoluciji, nacrt mjere koja je trebala stupiti na snagu 21. kolovoza 1978. Prema toj obavijesti britanska vlada namjeravala je smanjiti ukupni dopušteni ulov na 9 000 tona, od čega je 8 100 tona trebalo biti rezervirano za ribare Ujedinjene Kraljevine i otoka Man. Primjena tog ograničenja trebala se kontrolirati povlasticama, pri čemu se podrazumijevalo da će 120 povlastica biti dodijeljeno ribarskim brodovima Ujedinjene Kraljevine. Osim toga, britanska vlada najavila je namjeru zabrane ribolova od 24. rujna do 31. prosinca 1978. odnosno čak i prije 24. rujna ako se prije tog datuma dosegne ograničenje od 9 000 tona. Obavijest nije sadržavala nikakve informacije o pravima ribara drugih država članica; jedine informacije koje su s tim u vezi bile navedene odnosile su se na činjenicu da se britanska vlada po tom pitanju već obratila vladama Irske, Nizozemske i Francuske u svrhu uspostavljanja suradnje. Komisija je odmah odgovorila Ujedinjenoj Kraljevini da u tako kratkom roku nije moguće donijeti mišljenje te je zatražila dodatne informacije. U naknadnoj komunikaciji zatražila je da se ribolov ne zabrani prije 1. listopada.
- 37 Ujedinjena Kraljevina donijela je 20. rujna 1978. Irish Sea Herring (Prohibition of Fishing) Order 1978, S. I. 1978 Nr. 1374 (Odluka br. 1374 iz 1978. o zabrani ribolova haringe u Irskom moru), kojim je zabranila ribolov haringe od 24. rujna 1978. u cijelom Irskom moru.

- 38 Prigovori Komisije u posljednjoj fazi postupka odnose se prvenstveno na činjenicu da Komisija i predmetne države članice nisu bile ni 1977. ni 1978. propisno obaviještene o stvarnom opsegu sustava ograničenja ribolova i upravljanju njime koji je proizašao iz primjene sustava povlastica koji je stupio na snagu 1977. Konkretno, Komisija tvrdi da se sustav povlastica primjenjivao tako da su irski ribari koji su željeli ostvariti svoja povijesna prava u vodama otoka Man podliježali ograničenju svojih ribolovnih aktivnosti u vodama Ujedinjene Kraljevine na temelju uvjeta povezanih s izdavanjem povlastica. Taj je sustav u praksi doveo do isključivanja irskih ribara iz ribolovne zone u kojoj su tradicionalno obavljali svoje aktivnosti. Osim toga, Komisija prigovara Ujedinjenoj Kraljevini da je pomicanjem zatvaranja ribolovne sezone na raniji datum nanijela štetu ribarima drugih država članica, osobito francuskim i nizozemskim, tako što je skratila razdoblje u kojem su tradicionalno lovili ribu u predmetnim vodama, te time pogodovala vlastitoj ribarskoj industriji u pogledu predmetne kvote. Naposljetku, Komisija naglašava činjenicu da je Ujedinjena Kraljevina, time što je sustavom povlastica u praksi onemogućila istovar ribe na otoku Man, zatvorila za irske ribare posebno unosno tržište i time povrijedila pravilo slobodnog kretanja robe, koje se bez sumnje primjenjuje i na otok Man.
- 39 Argumente Komisije poduprle su francuska, irska i nizozemska vlada. Francuska vlada ističe diskriminirajuću narav mjera koje je donijela Ujedinjena Kraljevina jer je pomicanjem razdoblja zabrane sa 1. listopada na 24. rujna svojim ribarima dala prekomjerni udio ukupnog ulova; ta je mjera osobito utjecala na ribare koji nisu iz Ujedinjene Kraljevine. Irska vlada slaže se s Komisijinom analizom učinaka sustava povlastica na irske ribare, koji su bili obvezni, ako su željeli ostvariti svoja povijesna prava u vodama otoka Man, prihvatiti povlastice čiji je učinak bio svođenje količine njihova ulova u cijelom Irskom moru na minimum. Prijetnja sankcijama koje je Ujedinjena Kraljevina mogla primijeniti protiv ribara bez povlastice spriječila ih je da uopće love ribu u predmetnoj ribolovnoj zoni. Naposljetku, Vlada Nizozemske tvrdi da su britanske mjere negativno utjecale na interese nizozemskih ribara na dva načina, s jedne strane, jer su ribolovne kvote koje je Ujedinjena Kraljevina jednostrano primjenjivala dovele do znatnog smanjenja udjela rezerviranog za druge države članice osim Ujedinjene Kraljevine i, s druge strane, jer je pomicanje zatvaranja ribolovne sezone na raniji datum negativno utjecalo prvenstveno na nizozemske ribare čiji je ribolov koncentriran upravo na tu sezonu.
- 40 Ujedinjena Kraljevina u svoju obranu tvrdi da sustav povlastica kao takav nije moguće osporiti jer je on osobito učinkovito sredstvo kojim se osigurava poštovanje ograničenja ribolova koja postoje u predmetnoj regiji. Budući da su licensing orders doneseni za provedbu Uredbe br. 1779/77, Ujedinjena Kraljevina nije bila obvezna poslati obavijest o njima u skladu s člancima 2. i 3. Uredbe br. 101/76 ili zatražiti odobrenje Komisije za njih u skladu s Prilogom VI. Haškoj rezoluciji jer su se dvije predmetne nacionalne mjere primjenjivale samo na ribarske brodove Ujedinjene Kraljevine i otoka Man. Kad je riječ o mjerama koje je Komisija predvidjela za 1978., a čiji je učinak bio određivanje ukupnog ulova većeg od onoga koji je preporučilo Međunarodno vijeće za istraživanje mora i relativno smanjenje kvote rezervirane za Ujedinjenu Kraljevinu u odnosu na prethodnu godinu, britanska vlada nije mogla dati svoju suglasnost. Britanska vlada

opporava postojanje bilo kakve prijetnje za irske ribare koji su lovili ribu u vodama Ujedinjene Kraljevine bez povlastica jer su se te povlastice zahtijevale samo za ribarske brodove Ujedinjene Kraljevine i otoka Man. Postupak se ne može pokrenuti protiv Ujedinjene Kraljevine samo zbog namjere koja joj se pripisuje. Naposljetku, kad je riječ o pomicanju datuma zatvaranja ribolovne sezone na 24. rujna 1978., britanska vlada tvrdi da je to bila primjerena mjera očuvanja koja je bila nužno potrebna i primjenjivala se bez diskriminacije i da je Komisija propisno o njoj obaviještena te je zatraženo njezino odobrenje.

- 41 Vlada Ujedinjene Kraljevine isto tako skreće pozornost na poseban ustavni položaj otoka Man, koji nije dio Ujedinjene Kraljevine u pravom smislu riječi. U skladu s člankom 227. stavkom 5. točkom (c) Ugovora o EEZ-u, kako je izmijenjen nakon pristupanja Ujedinjene Kraljevine, odredbe Ugovora primjenjuju se na otok Man samo u mjeri u kojoj je to potrebno zbog osiguranja provedbe aranžmana određenih Ugovorom o pristupanju. Poseban odnos između tog otoka i Zajednice definiran je u Protokolu br. 3 Akta o pristupanju. Iz tog protokola proizlazi da se samo odredbe koje se odnose na slobodno kretanje robe primjenjuju u odnosima s otokom Man, tako da se mjere koje Zajednica donese za zaštitu ribljih stokova ne proširuju na to državno područje i na vode pod njegovom nadležnošću.
- 42 Komisija ne prihvaća to stajalište. S obzirom na usku vezu u području ribarstva između organizacije tržišta i strukturnih mjera, smatra da Protokol br. 3 treba tumačiti na način da se mjere očuvanja koje donese Zajednica primjenjuju i na vode otoka Man.
- 43 Nije potrebno ispitati ustavni položaj otoka Man i odnose tog državnog područja sa Zajednicom. Zapravo, iz samog teksta predmetne odluke proizlazi da ju je britanska vlada donijela u skladu sa zakonodavstvom Ujedinjene Kraljevine, tako da Ujedinjena Kraljevina mora preuzeti odgovornost za tu mjeru u odnosu na Zajednicu. Nakon ove uvodne napomene Sud će u nastavku odvojeno ispitati situaciju u 1977. godini, u kojoj su postojale mjere očuvanja Zajednice, i situaciju u 1978. godini, u kojoj nije bilo takvih mjera.

Sustav koji se primjenjivao 1977.

- 44 Predmetna pomorska zona bila je 1977. uređena Uredbom br. 1779/77, koja je, kako se podsjeća gore, uključivala određivanje izlovnih kvota i sezonsku zabranu ribolova od 1. listopada do 19. studenoga 1977. u ograničenoj zoni koja je obuhvaćala vode otoka Man i vode između tog otoka i obale Velike Britanije.
- 45 U skladu s člankom 4. te uredbe države članice bile su obvezne poduzeti potrebne mjere kako bi se osiguralo poštovanje tih odredaba. Ujedinjena Kraljevina postavila je pitanje primjenjuje li se obveza savjetovanja s Komisijom i traženja njezina odobrenja na mjere te vrste. Kako je Sud naveo u svojoj presudi od 4. listopada 1979. (predmet 141/78, Francuska Republika/Ujedinjena Kraljevina, t. 11.), ta je obveza opće naravi i primjenjuje se na sve mjere očuvanja koje su donijele države članice, a ne tijela Zajednice. Shodno tomu, mjere koje država članica donese za provedbu uredbe

Zajednice nisu izuzete od obveze savjetovanja koja je utvrđena u Prilogu VI. Haškoj rezoluciji, kao ni od obveze obavješćivanja koja je utvrđena u člancima 2. i 3. Uredbe br. 101/76. Razlog za tu dvostruku obvezu osobito je očit s obzirom na mjere koje je donijela Ujedinjena Kraljevina, a koje su se sastojale od uvođenja sustava povlastica čija je primjena u potpunosti bila u diskrecijskoj ovlasti tijela Ujedinjene Kraljevine i otoka Man.

- 46 Stoga uvođenjem tog sustava povlastica Ujedinjena Kraljevina nije potpuno ispunila svoje obveze u skladu s gore navedenim odredbama u vezi s člankom 4. Uredbe br. 1779/77. Za zaštitu prava i interesa koji su pravom Zajednice zajamčeni drugim državama članicama i njihovim državljanima bilo je potrebno utvrditi i objaviti sva detaljna pravila za provedbu sustava koji su britanska tijela odabrala za provedbu Uredbe br. 1779/77 kako bi se svim državama članicama i svim zainteresiranim osobama, jednako kao i tijelima Zajednice, omogućilo da vide je li primijenjeni sustav u skladu s obvezama Ujedinjene Kraljevine iz relevantne uredbe, odnosno Uredbe br. 1779/77 i općim zahtjevima nediskriminacije i jednakosti u pogledu uvjeta pristupa ribolovnim područjima koji su sadržani u članku 2. Uredbe br. 101/76 i članku 7. Ugovora o EEZ-u. Ta obveza uvođenja provedbenih mjera koje su pravno djelotvorne i s kojima se osobe na koje se odnose mogu lako upoznati osobito je neophodna kad je riječ o morskom ribarstvu koje je potrebno planirati i organizirati unaprijed; zahtjev pravne jasnoće zaista je neophodan u sektoru u kojemu svaka nesigurnost može dovesti do incidenata i primjene osobito strogih sankcija.
- 47 Iz navedenoga proizlazi da je Ujedinjena Kraljevina povrijedila pravila prava Zajednice već u sezoni 1977. jer nije osigurala provedbu Uredbe br. 1779/77 pravno utvrđenim i objavljenim mjerama i jer Komisiji i drugim državama članicama na koje se to izravno odnosi nije dostavila nikakve ili barem dovoljno precizne informacije o svojem djelovanju u tom području.

Sustav koji se primjenjivao 1978.

- 48 Kad je riječ o odredbama koje su bile na snazi 1978., na početku valja naglasiti da je Ujedinjena Kraljevina dopustila daljnje postojanje potpune nesigurnosti u pogledu sustava mjera očuvanja koji se primjenjivao u predmetnoj zoni usprkos opetovanim zahtjevima Komisije za preciznim informacijama koje su bile obvezujuće za Ujedinjenu Kraljevinu. Osobito obavijest od 17. kolovoza 1978. prije stupanja na snagu Odluke br. 1374 iz 1978. o zabrani ribolova haringe u Irskom moru od 20. rujna 1978. nije u skladu sa zahtjevima utvrđenima u Prilogu VI. Haškoj rezoluciji. Zapravo, s obzirom na dugo razdoblje neaktivnosti prije te obavijesti, činjenica da je 17. kolovoza iznenada provedeno savjetovanje s Komisijom o mjerama koje su, prema obavijesti, trebale stupiti na snagu četiri dana poslije, ne može se smatrati postupkom koji je u skladu s tom rezolucijom. To je tim više slučaj jer obavijest Ujedinjene Kraljevine sadržava samo nepotpune informacije o opsegu predviđenih mjera; ona ne sadržava nikakvo izričito opravdanje za mjeru s obzirom na potrebe očuvanja ni naznake o zaštiti interesa drugih predmetnih država članica. U tim okolnostima Komisija je imala pravo da odbije odobriti mjeru čiji opseg i opravdanje nije mogla ocijeniti.

- 49 Mjerom koja je stvarno stupila na snagu 20. rujna 1978. samo se nalaže zatvaranje svih ribolovnih područja u Irskom moru od 24. rujna 1978. Ona se odnosi na zemljopisno područje koje se razlikuje od onoga na koje se primjenjivala sezonska zabrana ribolova predviđena u članku 1. Uredbe br. 1779/77. Osim toga, donesena mjera ne sadržava nikakve naznake o dopuštenoj količini ulova ni o distribuciji tog ulova među ribarima različitih predmetnih država članica. Shodno tomu, mjerom koju je Ujedinjena Kraljevina uvela jednostrano znatno su izmijenjene mjere očuvanja Zajednice koje su bile na snazi 1977. Stoga je jasno da je Ujedinjena Kraljevina jednostrano narušila situaciju koja je sredstvima Zajednice bila uspostavljena za 1977. u predmetnoj zoni kad se u svojim gore navedenim obavijestima od 2. i 13. veljače 1978. obvezala zadržati te mjere, a da nije bila u stanju dati pouzdane informacije o učincima donesenih mjera ni dokazati potrebe očuvanja kojima bi se mogle opravdati uvedene izmjene. Stoga valja ustvrditi da je Ujedinjena Kraljevina povrijedila svoje obveze iz Ugovora u pogledu sustava koji se primjenjivao 1978.

Područje norveške ugotice

- 50 Vijeće je 1977. tri puta donijelo mjere kojima se zabranjuje ribolov norveške ugotice: člankom 5. Uredbe br. 350/77 od 18. veljače 1977. o utvrđivanju određenih privremenih mjera očuvanja ribolovnih resursa i upravljanja njima (SL L 48, str. 28.) za razdoblje od 21. veljače do 31. ožujka 1977., Uredbom br. 1673/77 od 25. srpnja 1977. o zabrani ribolova norveške ugotice (SL L 186, str. 30.) za razdoblje od 1. rujna do 15. listopada 1977. i, naposljetku, Uredbom br. 2243/77 od 11. listopada 1977. o zabrani ribolova norveške ugotice (SL L 260, str. 1.) za dodatno razdoblje od 16. do 30. listopada 1977. Zona na koju se ta zabrana primjenjivala nalazi se istočno i sjeverno od obale Škotske; ta ograničenja, kako su utvrđena u gore navedenim uredbama, nisu potpuno jednaka, ali je zajedničko obilježje donesenih mjera bilo da se nisu proširivale na istok dalje od linije koju je činila zemljopisna dužina 00°00' (odnosno meridijan Greenwich).
- 51 Britanska vlada donijela je 31. listopada 1977. Norway Pout (Prohibition of Fishing) (No 3) Order 1977, S. I. 1977 Nr. 1756 (Odluka br. 1756 iz 1977. o zabrani ribolova norveške ugotice), kojim se zabranjuje ribolov norveške ugotice od 1. studenoga 1977. u istoj zoni koja je na istoku ograničena meridijanom Greenwich. Komisija je sa svoje strane Vijeću istodobno podnijela prijedlog čiji je cilj bio, nakon određenih izmjena i u konačnoj verziji, zadržavanje područja norveške ugotice u skladu s njegovom prijašnjom definicijom, odnosno zadržavanje zemljopisne dužine 00°00' kao njegove granice na istoku. Taj prijedlog doživio je istu sudbinu kao i sve mjere ribarstvene politike o kojima je Vijeće odlučivalo na svojem sastanku 30. i 31. siječnja 1978., tako da 1978. nije bilo mjera očuvanja Zajednice za predmetnu zonu.
- 52 Pozivajući se na postupak utvrđen u Prilogu VI. Haškoj rezoluciji, Vlada Ujedinjene Kraljevine dostavila je 3. i 20. srpnja 1978. Komisiji nekoliko nacrti mjera očuvanja, uključujući prijedlog za sezonsko proširenje područja norveške ugotice u razdoblju od 1. listopada svake godine do 31. ožujka sljedeće godine tako da se istočna granica te zone proširi do crte razgraničenja između ribolovne zone Ujedinjene Kraljevine i

norveške ribolovne zone te, od sjecišta te crte razgraničenja s 2° istočne zemljopisne dužine, uzduž tog meridijana. Tim informacijama bio je priložen nacrt predložene mjere. Iz spisa ne proizlazi je li Danska, na čiju je ribarsku industriju predviđena mjera izravno utjecala, bila obaviještena u skladu s Uredbom br. 101/76.

- 53 Komisija nije odobrila predviđenu mjeru. Neovisno o tomu, ta je mjera stupila na snagu u skladu s tekstom nacрта o kojem je obaviještena Komisija na temelju Norway Pout (Prohibition of Fishing) (No 3) (Variation) Order 1978, S. I. Nr. 1379 (Odluka br. 1379 iz 1978. o zabrani ribolova norveške ugotice), koji je donesen 20. rujna 1978. i stupio na snagu 1. listopada 1978. te kojim je područje na koje se primjenjuje zabrana ribolova norveške ugotice prošireno prema istoku do gore opisane crte u razdoblju od 1. listopada svake godine do 31. ožujka sljedeće godine.
- 54 Komisija smatra da ta mjera nije spojiva s pravom Zajednice jer nije riječ o pravoj mjeri očuvanja, već zapravo o mjeri gospodarske politike čiji je cilj povećati ulov ribara Ujedinjene Kraljevine koji u toj regiji love koljak i pišmolj, na štetu danskih ribara koji u predmetnoj proširenoj zoni tradicionalno love norvešku ugoticu u industrijske svrhe. Danska vlada, intervenijent u sporu, skrenula je pozornost na ozbiljnu štetu koja se nanosi znatnom dijelu njezine ribarske flote, čije je postojanje ugroženo mjerom koju je Ujedinjena Kraljevina jednostrano donijela.
- 55 Ujedinjena Kraljevina u svoju obranu navodi da je donesena mjera stvarna mjera očuvanja jer ribolov norveške ugotice mrežama malog oka rezultira velikim usputnim ulovom mlađi koljaka i pišmolja, čime se smanjuje naknadni ulov odrasle ribe te vrste za prehranu ljudi te istodobno ugrožava sposobnost razmnožavanja stokova.
- 56 Iz gore navedenih odredaba Zajednice, osobito iz Priloga VI. Haškoj rezoluciji i Deklaracije Vijeća od 31. siječnja 1978., proizlazi da države članice mogu donijeti jednostrane mjere očuvanja samo ako je utvrđena potreba. Kao prvo, u tom pogledu valja istaknuti da Ujedinjena Kraljevina nije poštovala postupovne zahtjeve utvrđene Haškom rezolucijom. Dopisi koje je Vlada Ujedinjene Kraljevine uputila Komisiji kad je tražila odobrenje za predviđenu mjeru ne sadržavaju nikakve naznake o njezinu cilju i opravdanju; vlada je samo obavijestila o tekstu predložene mjere i najavila namjeru njezina skorog uvođenja.
- 57 I dalje je sporno pitanje ispunjava li proširenje područja norveške ugotice na istok stvarnu i hitnu potrebu očuvanja te, pod pretpostavkom da je takva potreba utvrđena, je li zemljopisno proširenje apsolutne zabrane ribolova norveške ugotice najprikladnije sredstvo za to. Valja podsjetiti s tim u vezi da je Vijeće 1977. moglo u pogledu sustava ribolova norveške ugotice donijeti rješenje koje su predmetne države članice smatrale zadovoljavajućim na privremenoj osnovi. U uvodnim izjavama uredaba br. 1673/77 i 2243/77 navedeno je da je područje ugotice utvrđeno na temelju dostupnih znanstvenih procjena do ponovnog ispitivanja situacije. Iako su te odredbe prestale proizvoditi učinke 31. listopada 1977., utvrđivanje opsega područja norveške ugotice 1977. može se smatrati pravednim kompromisom među interesima ribara različitih država članica koji love ribu u predmetnoj zoni. Mjerom donesenom 31. listopada 1977. i obavijestima

upućenima Komisiji 2. i 13. veljače 1978. Vlada Ujedinjene Kraljevine dala je na znanje da prihvaća utvrđenu situaciju. U tim okolnostima ne može se prihvatiti da država članica može iznenada izmijeniti postojeću situaciju i time negativno utjecati na interese druge države članice ako na temelju odgovarajućih znanstvenih procjena ne može dokazati postojanje potrebe za novim mjerama očuvanja i prikladnost upotrijebljenih sredstava. Osobito kad je riječ o tim sredstvima, Komisija smatra da je sezonska zabrana ribolova u proširenoj zoni prekomjerna jer se cilj Ujedinjene Kraljevine mogao ostvariti fleksibilnijim mjerama, osobito ograničavanjem usputnog ulova. Nakon što je jednostrano uvela mjeru na koju je uložena prigovor, bez dostavljanja bilo kakvih objašnjenja, Ujedinjena Kraljevina nije bila u stanju u ovom postupku dokazati opravdanost mjere koja je donesena kao nužno potrebna mjera očuvanja.

- 58 Stoga je očito da je Ujedinjena Kraljevina povrijedila svoje obveze iz Ugovora time što je jednostrano izmijenila situaciju utvrđenu mjerama koje su prethodno dogovorene u okviru postupka Zajednice i time negativno utjecala na interese druge države članice, a da nije dokazala nužnost i hitnost svojeg djelovanja u skladu sa zahtjevima utvrđenima u Prilogu VI. Haškoj rezoluciji i članku 3. Uredbe br. 101/76.

Troškovi

- 59 Sukladno članku 69. stavku 2. Poslovnika, stranka koja ne uspije u postupku dužna je snositi troškove. Budući da tuženik nije uspio u svojem tužbenom zahtjevu, treba mu se naložiti snošenje troškova, uključujući i troškove intervenijenata.

Slijedom navedenog,

SUD

proglašava i presuđuje:

1. Ujedinjena Kraljevina povrijedila je obveze iz Ugovora o EEZ-u:

(a) time što u pogledu ribolovne zone Mourne nije ispunila svoje obveze savjetovanja utvrđene pravom Zajednice u pogledu mjera očuvanja donesenih u rujnu 1978. na temelju Herring (Restriction of Fishing) Regulations (Northern Ireland) 1978, S. R. 1978 Nr. 277 (Uredba br. 277 iz 1978. o ograničenju ribolova haringe u Sjevernoj Irskoj), što je te mjere povezala s izuzećem koje se protivilo priznatoj potrebi očuvanja i što je, osim toga, odobrila to izuzeće pod uvjetima kojima se pogodovalo isključivo određenim ribarima Ujedinjene Kraljevine;

(b) time što je u pogledu voda otoka Man i Irskog mora 1977. primjenjivala, u svrhu provedbe Uredbe Vijeća br. 1779/77 od 2. kolovoza 1977. te na temelju Herring (Irish Sea) Licensing Order 1977, S. I. 1977 Nr. 1388 (Odluka br. 1388 iz 1977. o povlasticama za ribolov haringe u Irskom moru, i Herring (Isle of Man) Licensing Order 1977, S. I. 1977 Nr. 1389 (Odluka

br. 1389 iz 1977. o povlasticama za ribolov haringe na otoku Man), sustav povlastica za ribolov koji nije bio predmet odgovarajućeg savjetovanja i čija su detaljna pravila za provedbu u potpunosti bila u diskrecijskoj ovlasti tijela Ujedinjene Kraljevine, pri čemu tijela Zajednice, druge države članice i zainteresirane osobe nisu imale mogućnost steći pravnu sigurnost u pogledu stvarne primjene sustava, što je 1978. zadržala to stanje nesigurnosti u odnosu na ribare drugih država članica i što je iste godine na temelju Irish Sea Herring (Prohibition of Fishing) Order 1978, S. I. 1978 Nr. 1374 (Odluka br. 1374 iz 1978. o zabrani ribolova haringe u Irskom moru), jednostrano izmijenila postojeće mjere zaštite na štetu ribara drugih država članica, bez savjetovanja s Komisijom u skladu s pravilima prava Zajednice i bez dokaza da detaljna pravila za provedbu donesene mjere ispunjavaju stvarnu i hitnu potrebu očuvanja u tom obliku;

(c) time što je u pogledu područja norveške ugotice proširila područje primjene sezonske zabrane ribolova norveške ugotice na temelju Norway Pout (Prohibition of Fishing) (No 3) (Variation) Order 1978, S. I. 1978 Nr. 1379 (Odluka br. 1379 iz 1978. o zabrani ribolova norveške ugotice), na istoku do 2° istočne zemljopisne dužine ili do granica ribolovne zone Ujedinjene Kraljevine i time nanijela znatnu štetu ribolovu druge države članice, a da nije za to zatražila odobrenje Komisije u zadovoljavajućim okolnostima i dokazala opravdanost mjere donesene kao nužno potrebne mjere očuvanja.

2. Ujedinjenoj Kraljevini nalaže se snošenje troškova postupka, uključujući troškove intervenijenata.

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourg 10. srpnja 1980.

[potpisi]

* Jezik postupka: engleski